

ADI:..... SOYADI:..... SINIFI:NO:	ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ 2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ (ÖZGÜN YAYINLARI) 7. SINIFLAR 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI ÖRNEK SORULARI	ALDIĞI PUAN CEVAP ANAHTARI
---	--	--

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen çekimli fiillerin altını çiziniz. Bu fiillerin yapı özelliklerini (basit, türemiş, birleşik) cümlelerin yanına yazınız. (12 puan)

- Sivas'a gidince mutlaka Sivas kebabını tatmalısınız. (**basit fiil**)
- Olayları sakın bir şekilde değerlendirerek dedikodulara kulak asmadı. (**birleşik fiil**)
- Misafirlerimize şehrimizin tüm müzelerini gezdirmiş. (**türemiş fiil**)

* Verilen cümlelerdeki çekimli fiillerin belirlenip altının çizildiği yanıtların her birinin **puan değeri 2'dir**.

* Altı çizilen fiillerin yapı özelliklerinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 2'dir**.

* Verilen cümlelerde birden fazla sözcüğün altının çizildiği yanıtlar ve yay ayraç içine birden fazla yapı özelliğinin yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

* Doğru sözcüğün altı çizilse bile yapı özelliğinin yanlış yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

* Doğru sözcüğün altı çizilip yapı özelliğinin boş bırakıldığı yanıtlar 2 puanla değerlendirilecektir.

* Yanlış sözcüğün altı çizilip ya da hiçbir sözcüğün altı çizilmeyip yalnızca yapı özelliğinin yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.

2. Bir dostum anlatırken bana pek tesir etmişti, aynı derecede tesirli bir şekilde size anlatıp anlatamayacağımı bilmem ama bana pek manalı görünen o sözleri sizlerin de duymanızı istiyorum. O dostum günün birinde, yaşlı bir ahabıyla bir büyük binanın dış merdivenlerini çıkıyormuş. Yaşlı zat her basamağı çıkışında bir kere durur, dudakları arasından bir şeyler mırıldanmış. Dostum da durur, onun yeni bir basamağı aşmaya girişmesini sabırsızlıkla beklemiş. Yaşlı insanlar, hele okumuş yazmış kimseler, pek duygulu olurlar. Kendilerinden daha genç olanların kendi hareketlerini seyrederken ne düşündüklerini tecrübelerine dayanarak sezmeye çalışırlar ve çoğu zaman sezerler de. Yaşlı zat, yeni bir basamağı da aşıp dudaklarındaki anlaşılmaz mırıltıyı bitirdikten sonra dostuma dönerek: "Sana benim bu hâlim biraz garip görünüyor değil mi? Hakkın var. Ben her basamağı aştığımda Allah'ıma bir kere şükrediyorum. Sen şimdi bunun manasını anlayamazsın. Fakat bir gün gelecek sen de merdiven basamağını aşmanın dahi bir kere değil, bin kere şükretmeye değer bir hadise olduğunu anlayacaksın!" demiş. (...)

Şevket RADO (Kısaltılmıştır.)

Bir metnin vermek istediği mesaja ana fikir, bunu destekleyen ve onun ortaya konmasını sağlayan diğer fikirlere ise yardımcı fikir denir. Yukarıdaki metinden hareketle, metnin ana fikrini destekleyen iki yardımcı fikir yazınız. (14 puan)

* Verilen metnin ana fikri, "İnsanlar yaşlandıkça hayatın basit ve günlük faaliyetlerinin bile değerini daha iyi anlar, küçük şeyler için bile şükretmenin bilincine varır." biçimindedir. Bu ana fikri destekleyen yardımcı fikirlerin yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 7'dir**.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan yanıtlar da doğru olarak değerlendirilecektir.

* Verilen metinle ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıtlar:

- Gençler, hayat tecrübeleri henüz çok olmadığından yaşlıların davranışlarını anlamakta zorlanabilirler.
- Gençler için basit görünen şeyler, yaşlılar için büyük anlam taşıyabilir.
- Yaşlı insanlar, kendi gençliklerinde benzer deneyimlerden geçtiklerinden gençlerin kendilerine bakışlarını ve düşüncelerini hissedip anlayabilirler.
- Şükretmek, hayatta karşılaşılan zorluklar ve basit görünen şeyler karşısında bile bir takdir ifadesi olabilir.
- Merdiven çıkmak gibi sıradan bir eylem bile, yaş ilerledikçe zorluk haline gelebilir ve şükretmeye değer bulunabilir.

T.7.3.19. Metinle ilgili soruları cevaplar.

3. Danimarka'nın Aarhus Üniversitesi Biyoloji Bilimleri Enstitüsü, Kuzey Kutbu Merkezi'nde yapılan bir araştırmada, Grönland'da yaşayan kutup ayılarının artık eskisinden daha farklı beslendiklerini ortaya koydu. Eskiden sadece halkalı fok (ringed seal) yiyerek beslenen kutup ayıları, artık daha önce hiç yemedikleri Grönland foku ve balonlu fok (hooded seal) yiyor. Kutup ayılarının diyetlerini değiştirmesinin temel sebebi küresel ısınmadan kaynaklanan iklim değişiklikleri. Grönland'da buzullar küresel ısınma sonucu her yıl yaklaşık yüzde 1 azalıyor. Bu da kutup ayılarının habitatlarını Grönland foku ve balonlu foklarınkine yaklaştırıyor. Önceden üreme alanları karadan 400 km uzakta olan bu foklar, artık 200 km uzakta. Ayrıca bu fok türleri bireysel yaşayan halkalı fokların tersine koloni halinde yaşadıkları için ayılar tarafından daha kolay avlanabiliyor. Halkalı foklar hayatlarının çoğunu Kuzey Kutbu'nun en az kirlenmiş sularında geçiriyor ve bu yüzden de daha az zehirli madde ihtiva ediyorlar. Oysa, ayıların yemeye başladığı diğer iki tür Avrupa denizlerinde uzun yollar kat ediyor ve bu denizlerdeki farklı balıkları yedikleri için her türlü zehir ihtiva edebiliyor. Bu yüzden, 30 yıldır Grönlandlı avcıların avladığı 310 kutup ayısını inceleyen bilim insanları, özellikle son on beş yıl içinde kutup ayısı etindeki zehir oranında büyük artış gözledi. Bu durumun kutup ayılarının yanı sıra dolaylı olarak da Grönland'ın avcılıkla geçinen ve kutup ayısı etiyile beslenen halkın sağlığını da olumsuz yönde etkilemesi bekleniyor.

(genel ağ haberi)

Metinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. (15 puan)

a) Kutup ayılarının beslenme alışkanlıklarının değişmesinin temel sebebi nedir?

Kutup ayılarının beslenme alışkanlıklarının değişmesinin temel sebebi küresel ısınmaya bağlı iklim değişiklikleri nedeniyle buzulların erimesidir.

b) Kutup ayılarındaki yeni beslenme düzeni, kutup ayıları ve insanlar için nasıl bir risk oluşturuyor?

Kutup ayıları, daha fazla zehirli madde içeren fokları yediği için vücutlarında toksik madde birikiyor. Bu da kutup ayılarının sağlığını tehdit ederken, onların etini tüketen Grönland'daki avcı halkın sağlığını da olumsuz etkiliyor.

* Metinden hareketle kutup ayılarının beslenme alışkanlıklarının değişmesinin temel sebebinin ve yeni beslenme düzeninin, kutup ayıları ve insanlar için nasıl bir risk oluşturduğunun doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 15**'tir.

* Yalnızca kutup ayılarının beslenme alışkanlıklarının değişmesinin temel sebebinin doğru ifade edildiği **YA DA** yalnızca yeni beslenme düzeninin, kutup ayıları ve insanlar için nasıl bir risk oluşturduğunun doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 8**'dir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Örnek yanıtlarla ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

4. **Aşağıdaki anlam özelliklerini ifade eden birer cümle yazınız. (12 puan)**

Koşul Anlamı: **İşten erken çıkabilirsem sizinle basketbol oynamaya gelebilirim.**

Karşılaştırma Anlamı: **Yazarın en sürükleyici kitabı bence bu.**

Amaç-Sonuç: **Randevusuna yetişebilmek için yemeğini hızlıca bitirdi.**

* Verilen anlam özelliklerine uygun yazılan cümlelerin her birinin **puan değeri 4**'tür.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru olarak değerlendirilecektir.

* Verilen anlam özelliklerine uygun yazılmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.30. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

- a) Duvar yazısı ve karikatürlerin incelenmesi ve bunlarla ilgili görüş bildirilmesi sağlanır.
b) Haberi/bilgiyi görsel yorumcuların nasıl ilettikleri üzerinde durulur.

5.

Yandaki görselde verilmek istenen mesaj nedir? Kısaca açıklayınız. (10 puan)

Su, şüphesiz canlıların yaşamı için vazgeçilmez bir kaynaktır. Kuraklık ve çevre kirliliğinin etkisiyle giderek tükenmekte olan su kaynaklarımız için gereken önlemleri almazsak ileride çok büyük sorunlarla karşılaşabiliriz.

* Verilen görselden hareketle, kuraklığın ve su kıtlığının canlılar üzerindeki etkilerinin ifade edildiği yanıtın **puan değeri 10'dur**.

* Örnek yanıtla ilişkili yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir. Bunun yanında anne veya ebeveyn figürünün fedakarlığı ve sevdiklerine karşı sorumluluğunun dile getirildiği yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

Örnek yanıtlar:

"Ebeveynler, çocukları için her türlü zorluğu göze alarak onların ihtiyaçlarını karşılamak için çabalarlar."

"Ebeveynler; sevgi, özveri ve koruma içgüdüsüyle en zorlu koşullarda dahi hayatta kalma mücadelesinde çocuklarına yardım eder."

* Örnek yanıtlarla ilgisi olmayan, görselden yanlış çıkarımlarda bulunularak yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.37. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

6. Sürekli olarak annesi ve babası tarafından cezalandırılan, bu nedenle özür dilemek zorunda kalan çocukta güven duygusunu geliştirmez. Anne ve babaya karşı aşırı kızgınlık doğar. Bu duygular suçluluk düşüncelerini geliştirir. Annesi, babası ve çevresinden sürekli övgü alan, şımartılan çocukta ise aşırı güven oluşur. Bu durum, özsever doyuma dayalı benlik yapısına yol açar.

Yukarıdaki metinde düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur, nedeniyle birlikte yazınız. (15 puan)

Metinde "karşılaştırma" düşünceyi geliştirme yoluna başvurulmuştur. Sürekli cezalandırılan çocuk ile aşırı övülen ve şımartılan çocuk karşılaştırılmış, bu iki farklı durumun çocuklar üzerindeki etkileri açıklanmıştır.

* Metinde kullanılan doğru düşünceyi geliştirme yolunun yazıldığı ve gerekçesinin de doğru ifade edildiği yanıtın **puan değeri 15'tir**.

* Yalnızca doğru düşünceyi geliştirme yolunun yazıldığı, gerekçesinin yazılmadığı yanıtların **puan değeri 8'dir**.

* Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yolunun yanlış yazıldığı veya hiç yazılmadığı yanıtlar, gerekçesi yazılsa bile puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.4.2. Bilgilendirici metin yazar.
T.7.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

7. **Atatürk**, "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." sözüyle sanatın toplum için ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu düşünceden hareketle, çocukların sanata yönlendirilmesi ve sanatsal faaliyetlere katılımlarının artırılması için neler yapılabileceğine yönelik bilgilendirici bir metin yazınız. Metninizde giriş, gelişme ve sonuç paragraflarına yer vermeyi unutmayınız. Yazınızı oluştururken yazım ve noktalama kurallarına dikkat ediniz. Metninize uygun bir de başlık yazınız. (22 puan)

* Atatürk'ün özdeyişinden hareketle, sanatın toplum için öneminin vurgulanarak çocukların sanata yönlendirilmesi ve sanatsal faaliyetlere katılımlarının artırılması için neler yapılabileceğinin yazım ve noktalama kurallarına uyulup bilgilendirici bir metin biçiminde yazıldığı yanıtların **puan değeri 15**'tir.

* Metne uygun yazılan başlığın **puan değeri 7**'dir.

* Giriş, gelişme ya da sonuç paragraflarından birinin eksik yazılması durumunda toplam puandan 5 puan eksiltilecektir.

* Yalnızca başlığın yazılıp ilgisiz bir açıklamanın yazıldığı ya da hiçbir açıklamaya yer verilmeyen yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt:

Sanatla Büyüyen Nesiller

Sanat, bireylerin estetik anlayışını geliştirirken yaratıcılığı ve özgüveni artıran önemli bir unsurdur. Çocukların sanata yönlendirilmesi, onların hem bireysel gelişimine hem de toplumsal duyarlılık kazanmalarına katkı sağlar. Bu nedenle çocukların sanatsal faaliyetlere katılımını artırmak için çeşitli iyileştirmeler yapılmalıdır.

Öncelikle, okullarda sanat eğitime daha fazla yer verilmelidir. Müzik, resim, tiyatro ve dans gibi farklı sanat dalları, müfredatın ayrılmaz bir parçası olmalı ve öğrencilerin yeteneklerini keşfetmelerine imkân tanınmalıdır. Ayrıca, sanat atölyeleri ve kulüpleri yaygınlaştırılarak çocukların ilgilendikleri alanlarda kendilerini geliştirmeleri desteklenmelidir. Bunun yanı sıra, belediyeler ve sivil toplum kuruluşları tarafından ücretsiz sanat kursları düzenlenmelidir. Böylece her çocuğun, maddi imkânları ne olursa olsun, sanata erişimi kolaylaştırılabilir. Müzeler, tiyatrolar ve sergi salonları gibi kültürel mekânlara öğrenci ziyaretleri teşvik edilmeli, bu tür etkinlikler eğitim hayatının bir parçası hâline getirilmelidir. Her türlü sanatsal faaliyetin düzenlendiği yerlere giriş öğrencilere ücretsiz olmalıdır çünkü bu tür yerlere girebilmek için istenen paraları her öğrencinin karşılaması mümkün olmayabilir.

Ailelerin de çocuklarını sanata teşvik etmesi büyük önem taşımaktadır. Ebeveynler, çocuklarından yalnızca akademik başarı beklememeli, çocuklarının sanatsal yönlerini keşfetmeleri için onlara destek olmalı ve sanatı günlük yaşamın bir parçası hâline getirmelidir.

Sonuç olarak, sanat eğitimi ve sanatsal faaliyetler, çocukların hem bireysel hem de toplumsal gelişimlerini destekleyen önemli bir unsurdur. Bu nedenle, sanatın her çocuğa ulaşabilmesi için eğitim kurumları, aileler ve yerel yönetimler iş birliği içinde çalışmalıdır.

ESKİŞEHİR